



# *İHMAL VE İSTİSMAR*

## *ÇOCUKLARDA CİNSEL İSTİSMAR*



ÜMRANIYE REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

# İÇERİK.....

- \* Çocuk Cinsel İstismarı Nedir?
- \* Çocuklarda Cinsel Gelişim
- \* Çocuk Cinsel İstismarının Belirtileri
- \* Cinsel İstismarın Çocuklar Üzerindeki etkisi
- \* Cinsel İstismara Uğrayan Çocuğu Anlamak
- \* Çocukları Cinsel İstismardan Korumak

# *Küçük Çocuklar Cinselliği Nasıl Öğrenir*

- ✓ Dokunma, tutma, avutma, kucaklama, sarılma ve bakım muamelelerinin yapılış şeklinden
- ✓ Kendini keşfetme aracığı ve vücutlarının kendilerine neler hissettirdiğini öğrenerek
- ✓ Aile üyelerinin vücut bölümlerinden bahsederken kullandıkları ve kullanmadıkları kelimelerden
- ✓ Aile üyelerinin sevgiyi nasıl ifade ettiğinden
- ✓ Cinsel duyguların ifadesine gösterilen tepkilerden: gülümseniyor mu?, kızılıyor mu?

# İSTİSMAR

## Çocuk İstismarı,

- ✓ 0-18 yaş grubundaki çocuğun;
- ✓ Sağlığını, Fiziksel ve Psiko-sosyal gelişimini olumsuz etkileyen, bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından bilerek veya bilmeyerek gerçekleştirilen her türlü kötü muameledir.

# İSTİSMAR TIPLERİ

- ▶ Ekonomik istismar
- ▶ CİNSEL İSTİSMAR
- ▶ Fiziksel istismar
- ▶ Duygusal istismar
- ▶ İhmal



# CİNSEL İSTİSMAR

Çocuğun, bir yetişkin tarafından cinsel doyum amacıyla kullanılması çocuğa yönelik cinsel istismar olarak kabul edilir.

## Çocukluk çağında istismar şu şekillerde olabilir:

- Teşhircilik
- Röntgencilik
  - Laf atma
- Sarkıntılık
- Irza geçme



- Irza ve namusa saldırı
- Ensest
- Cinsel sömürü amaçlı kullanım
- Çocuk pornografisi
- Çocuk fuhuşu



# Çocuk Cinselliğinde Doğrudan Araştırma Eksikliğine Yol Açan Nedenler

- ✓ Sosyal Yönden hassas bir konu olması
- ✓ Etik sorunlar bulunması (vasi izni)
- ✓ Bu araştırmaların gereksiz müdahale olarak görülmesi
- ✓ Ebeveynlerin sosyokültürel, dini tutum, inançlarına saygı
- ✓ Çocukların cinsellik yorumlarının yetişkinden farklı olması
- ✓ Çocukların bu konuları konuşmaktan çekinmesi
- ✓ Cinsel oyunları doğrudan gözlemenin zor olması
- ✓ Çocukların cinsel davranışlarının genelde seyrek ve öngörülemez olması



# CİNSEL İSTİSMAR

İstismara maruz kalan kız ve erkek çocuk oranı arasında büyük fark bulunmamaktadır.

İstismarcıların %96'sı erkek,

İstismarcıların %80'i çocuğun tanıdığı birisidir.

Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşa göre dağılımları;

2-5 yaş %30; 6-10 yaş %40; 11-17 yaş %30

# CİNSEL İSTİSMARDA RİSK FAKTÖRLERİ

- ▶ Çocukların babalarından ayrı yaşamaları,
- ▶ Annenin özellikle gece çalışmak zorunda kalması,
- ▶ Baba, üvey baba ya da bakıcının çocuğun sorumluluğunu alması,
- ▶ Annenin çocukları korumakta aciz kalması ya da annenin istismarcı baba tarafından sürekli baskı altında tutulması,
- ▶ Çocuğun anne ya da babadan yeterince sevgi almamış olması
- ▶ Anne ya da babanın geçmişinde yaşanmış istismar öyküsünün bulunması,

## YANLIŞ / DOĞRU

Y- Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin genişliği nedeniyle uydururlar.

D- Çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler, ilk kural çocuğa inanmak olmalıdır.

DOĞRU BİLİLEN YANLIŞLAR...

## YANLIŞ / DOĞRU

Y -Çocuklar olan biteni çabuk unuturlar.

D-Cinsel istismar çocuğun ruhsal ve fiziksel sağlığı açısından ciddi derecede zarar vericidir.

## YANLIŞ / DOĞRU

Y- Őirin ve alımlı kız çocukları, evden kaçan çocuklar, ihmal edilmiş çocuklar potansiyel kurbandır.

D-Kurbanlar her sosyo-ekonomik ve her sosyo-kültürel gruptan gelebilir.

## YANLIŞ / DOĞRU

Y-Parklar, umumi tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir.

D-Olayın olduğu yer genellikle ev, okul gibi çocuğun içinde bulunduğu yakın çevresidir.

## YANLIŞ / DOĞRU

Y-İstismarcılar genellikle yaşı ve yabancı erkeklerle , sokaktaki perişan kılıklı kişilerdir.

D-İstismarcılar genellikle 20-40 yaşları arasındaki, kurban tarafından tanınan evli ve çocuklu erkeklerdir.



## YANLIŞ / DOĞRU

Y-Kadınlar çocukları cinsel olarak istismar etmez.

D-Kadınlarda çocukları cinsel olarak istismar edebilirler.

## YANLIŞ / DOĞRU

Y-Okulöncesi dönemdeki çocuklar cinsel istismar riski altında değildir.

D-Yetişkinlerin çok küçük çocukları bile istismar ettiklerine dair kanıtlar vardır.

## YANLIŞ / DOĞRU

Y-Cinsel istismara uğrayan çocuklar bunun yanlış olduğunu bilirler ve anlatırlar.

D-Çocuklar yetişkinlerle cinsel faaliyette bulunmanın yanlış olduğunu bilmeyebilirler.

# ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARI DAVRANIŞININ KAPSAMI

## TEMASSIZ DAVRANIŞLAR

- Çocuğun kişisel alanını ihlal etme,
- Çocuğa baştan çıkarıcı davranmayı ve giyinmeyi dayatma
- Çıplaklık
- Çocuğu soyunurken ve tuvaleti kullanırken izleme
- Pornografiye maruz bırakma
- Çocuğun önünde soyunma
- Fotoğraflama
- Müstehcen pozlarda filme alma....

## TEMASLI DAVRANIŞLAR

- Uygunsuz öpüşme
- Cinsel olarak uyarıcı dokunuş ve okşama
- Çocuğun cinsel organına yada özel bölgelerine dokunma
- Cinsel oyunlar oynama
- Çocuğu başka yetişkinlerle cinsel faaliyete zorlama
- Çocuğa mastürbasyon yapma
- Çocuğu başkasının cinsel organına dokundurtma.....

# OKULÖNCESİ ÇOCUKLARIN CİNSEL GELİŞİMLERİ VE CİNSEL DAVRANIŞLARI

YAŞ  
GRUBUNUN  
ÖZELLİKLERİ  
(0-4 YAŞ)

Akran etkileşimi sınırlıdır.

Kendi bedenine merak vardır.

Bu yaş grubu çocuklar kendi cinsel organlarına dokunurlar.

Hepsi cinsel haz yaşar

Cinsel organlara dokunuş artar. Özellikle yorgun ve uykuluyken.

Cinsiyetlere yönelik farkındalık olur.

Çocuk ve yetişkin bedenindeki farklılıklara ilgi artar.

Bebeklerin nasıl yapıldığına ilgi artar. Bu evrenin sonuna doğru utanma duygusu gelişir.

YAŞ  
GRUBUNUN  
TİPİK CİNSEL  
DAVRANIŞI  
(0-4 YAŞ)

Kendini keşfetme

Kendini uyarma

Kendi cinsel organını tutma, okşama

Başkalarının vücutlarını seyretme

Kadın göğüslerini okşama

Cinsel organlara bakma

Cinsel organını gösterme

Tuvalet faaliyetine ilgi duyma

Annecilik, babacılık, doktorculuk... oynama

Vücut deliklerine objeler sokma, acı verdiğinde durma

YAŞ GRUBUNUN  
ATIPIK CİNSEL  
DAVRANIŞI (0-4  
YAŞ)

Cinsel fiillerden söz etme

Müstehcen dil kullanma

Başka çocuklarla cinsel ilişki kurma

Yetişkinlere özgü cinsel davranışlar sergileme

Başka çocukları cinsel ilişkiye zorlama

Durması istendiği halde mastürbasyon veya cinsel oyunu devam ettirme

Cinsel davranışlarla aşırı meşgul olma

Oyuncaklarla yetişkin cinsel davranışlarını canlandırma



# OKULÇAĞI ÇOCUKLARIN CİNSEL GELİŞİMLERİ VE CİNSEL DAVRANIŞLARI

YAŞ  
GRUBUNUN  
ÖZELLİKLERİ  
(5-12YAŞ)

Akran etkileşimi artar

Cinsellik hakkında değişik fikirler ortaya atılabilir

Banyo yaparken ve soyunurken mahremiyete duyulan  
ihtiyaç artar

Ketlenme artar

Bedene yönelik utangaçlık artar

Bedenle ilgili özbilinç artar

YAŞ  
GRUBUNUN  
TİPİK CİNSEL  
DAVRANIŞI  
(5-12 YAŞ)

Gizlice mastürbasyon yapma (Ara sıra ve gizlice)

Öpüşme dokunma sergileme, ele ele tutuşma

Karşı cinsi itici/çekici bulma

Adet kanaması, hamilelik, cinsel davranışlar hakkında sorular sorma

Müstehcen şakalar yapma

Flört etme

Teşhir etme

Müstehcen dil kullanımında artma

YAŞ GRUBUNUN  
ATIPIK CİNSEL  
DAVRANIŞI (5-  
12 YAŞ)

Herkesin önünde mastürbasyon yapma (Takıntı haline getirme)

Başka çocukları cinsel faaliyete zorlama

Yetişkinlere özgü cinsel davranışlar sergileme

Cinsel konularda yetişkin kadar bilgi sahibi olma

Cinsel faaliyetlerle aşırı meşgul olma

Durması istendiği halde cinsel davranışı devam ettirme

Cinsel ilişki taklidi yapma...

# ERGENLERİNCİNSEL GELİŞİMLERİ VE CİNSEL DAVRANIŞLARI

YAŞ  
GRUBUNUN  
ÖZELLİKLERİ  
(13-16YAŞ)

Hormonal değişimler olur

Kızlar adet görmeye başlar

Beden ve bedensel değişimler konusunda özbilinç artar

Bedensel mahremiyete duyulan ihtiyaç artar

Duygu durumu değişkendir

Öz kimlik konusunda kafa karışıklığı yaşar

İlişkilerle ilgili endişeler vardır

Hamile kalma korkusu yaşar

Çekici olma ve arkadaş bulma ile ilgili endişe artar

YAŞ  
GRUBUNUN  
TİPİK CİNSEL  
DAVRANIŞI  
(13-16 YAŞ)

İlişkiler ve cinsel davranışlar hakkında sorular sorma  
Cinsel içerikli dil kullanma  
Kendi aralarında geçen cinsel fiillerden bahsetme  
Gizlice mastürbasyon yapma  
Zorlamasız denemeler  
Cinsel ilişkiye varmayan sevişme hareketleri...

YAŞ GRUBUNUN  
ATIPIK CİNSEL  
DAVRANIŞI (13-  
16 YAŞ)

Herkesin önünde mastürbasyon yapma  
Çok küçük çocuklarla cinsel ilişki kurma  
Sürekli küçük çocuklarla arkadaşlık yapma  
Küçük çocukları kuytu yerlere götürme  
Bir çocuğu istemediği halde sarılmaya ve öpüşmeye zorlama  
Küçük çocuklara cinsel materyal gösterme  
İnternette veya başka yerde pornografi izleme  
Çocukları "sır" tutmaya zorlama  
Çocuklara sessiz kalmaları için par verme ve hediye alma...

ÇOCUKLARIN CİNSEL  
İFADELERİNE VE CİNSEL  
DAVRANIŞLARINA ANNE  
BABALARIN VERMESİ  
GEREKEN TEPKİLER



İNTERNET  
VE  
ÇOCUKLARDA  
CİNSEL İSTİSMAR

# CİNSEL İSTİSMAR

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda gözlenen *fiziksel* sorunlar;

- ▶ Fiziksel ve sosyal gelişimde gerilik
- ▶ Uyku düzeninde bozulma,
- ▶ Gece işemeleri, parmak emme
- ▶ Hiçbir teşhis konulamayan karın ağrıları, baş ağrıları veya benzeri bedensel şikayetler

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda yaşanan *ruhsal* sorunlar;

- ▶ Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,
- ▶ Uykuya dalma güçlüğü,
- ▶ Olayla ilgili kabuslar,
- ▶ Öfke patlamaları ve saldırganlık,
- ▶ Konsantrasyon güçlüğü,
- ▶ Suçluluk ve utanç duyma,
- ▶ İçer kapanma, depresif belirtiler,
- ▶ Aileden uzaklaşma, evden kaçma,

Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda yaşanan **ruhsal** sorunlar;

- ▶ Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı,
- ▶ Olayı anımsatan kişiler, görüntüler ve yerlerden kaçınma,
- ▶ Korku reaksiyonu,
- ▶ Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar,
- ▶ Cinsel davranışlarda artma,
- ▶ Okuldan kaçma, okul ve disiplin problemleri, başarıda düşüş.

# Çocukların cinsel davranışlarına anne babaların vermesi gereken tepkiler

## 0-4 yaş için:

- ✓ Tutma, dokunma, sarılama
- ✓ Bebeklerin cinsel organları dahil tüm bedenlerini sevmeye ihtiyacı vardır.
- ✓ Çocuğun vücudundan keyif ve haz almasına izin verme
- ✓ Çocuğun duygu ve deneyimlerine saygı gösterme
- ✓ Cinsel organla oynamanın ve mastürbasyonun normal ve evrensel olduğunu unutmama.
- ✓ Çocuğu cinsel davranışlarından ötürü cezalandırmama

# Çocukların cinsel davranışlarına anne babaların vermesi gereken tepkiler

## 0-4 yaş için:

- ✓ Vücudun cinsel bölümleri için doğru kelimeler kullanma.
- ✓ Çocuğun iyi ve kötü dokunuşu ayırt etmesini sağlama.
- ✓ Çocukla bu konularda konuşma.
- ✓ Çocuğa yaşına uygun bilgiler verme.
- ✓ Cinselliği çocuğun dünyasındaki diğer şeylerle ilişkili bir bağlama koyma.
- ✓ Çocuğa cinsellikten bahsederken rahat olma.

# Çocukların cinsel davranışlarına anne babaların vermesi gereken tepkiler

## 5-12 yaş için:

- ✓ Konuşmaya hazır olma.
- ✓ Cinselliğin hayatın doğal bir parçası olduğunu akılda tutma.
- ✓ Çocuğa yaşına uygun bilgiler verme.
- ✓ Çocuğun bilgilerini kontrol etme.
- ✓ Çocuğa ne düşündüğünü sorma.
- ✓ Çocuğa basit ve yaşına uygun cevaplar verme.

# Çocukların cinsel davranışlarına anne babaların vermesi gereken tepkiler

## 5-12 yaş için:

- ✓ Çocuğu korkutmama.
- ✓ Cinsellikle ilgili sorulardan kaçınmama.
- ✓ Rahat hissettiği biri ile konuşturma.
- ✓ Cinsellikle ilgili kurallar koyma (Toplumsal)
- ✓ Cinselliği çocuğun dünyasındaki diğer şeylerle ilişkili bir bağlama koyma.



# Çocukların cinsel davranışlarına anne babaların vermesi gereken tepkiler

## 13-16 yaş için:

- ✓ Konuşma ve sorular sorma
- ✓ Sakin eve eleştirel olmayan bir ortam oluşturma.
- ✓ Cinsellikten söz ederken rahat ve sakin olma.
- ✓ Rahatlatıcı ve anlaşılır bir dil kullanma.
- ✓ Espri anlayışına sahip olma.
- ✓ Değer ve inançları gençlerle paylaşma.
- ✓ Gencin cinsel davranışlarının artı ve eksilerini değerlendirmesine yardımcı olma.
- ✓ Sürekli söylenmeme, tartışmama.

ÇOCUKLARI  
NASIL  
KORUMALIYIZ???

# Çocuğu Cinsel İstismardan Korumak

- ▶ Anne baba olarak, cinsel istismar konusunda bilgili ve bilinçli olmak
- ▶ Çocuğun, anne baba tarafından cinsel istismar konusunda bilgilendirilmesi
- ▶ Çocuğun cinsel gelişiminin yakından takip edilmesi
- ▶ Çocukla açık iletişim kurulması
- ▶ Çocuğa ilgi ve şefkat gösterilmesi, güven ve sevginin belirtilmesinden kaçınılmaması,
- ▶ Çocuğa sevgi göstermenin yolu sadece öpmek, sarılmak değildir. Böyle sevilen çocuklar sevgiyi göstermenin yolunun "dokunmak" olduğu yargısına sahip olurlar. Bu da *istismar ile sevgi göstermeyi ayırt edememelerine neden olur.*

# Çocuğu Cinsel İstismardan Korumak

- ▶ Aile fertleri ve yakın aile fertleri dışındaki başka kişilerle yakın ilişki kurmamaları (öpme, sarılma, yalnız kalma, sır paylaşma) öğretilmelidir.
- ▶ Hayır deme becerisi öğretilmelidir. Günlük yaşamda hayır diyemeyen çocuk böyle bir durumda da "HAYIR" diyemeyebilir. Örn; " birisi sana istemediğin şeyler yaptığında ya da yaptırmaya çalıştığında ona hayır diyebilirsin. Bu yanlış bir şey değildir"
- ▶ Onlara bedeninin özel bölgeleri (iç çamaşırının veya mayonun kapattığı yerler olarak öğretilabilir) ve hiç kimsenin bedeninin özel yerlerine dokunmaması gerektiği öğretilmelidir.
- ▶ Çocuklara bedenlerinin kendilerine ait olduğunu öğretin ki, kendilerine dokunulmasını istemiyorlarsa rahatlıkla söyleyebilsinler.

# Çocuğu Cinsel İstismardan Korumak

- ▶ Çocuklara; insanları öpmesi, sarılması ya da kendisini öptürmeye izin vermesi konusunda baskı yapmayın.
- ▶ Çocuğa rahat konuşabileceği, güvenilir, koruyucu ve koşulsuz sevgi sunulan bir ortam sağlayın.
- ▶ Cinsellikle ilgili sorularını cevapsız bırakmayın.
- ▶ Çocuklara erişkinlerle yapılacak her türlü cinsel davranışın yanlış olduğundan söz edin.
- ▶ Onlara istismar girişimde bulunan bir erişkine karşı, çocuğunuzu sonuna kadar destekleyeceğiniz ve koruyacağınız konusunda güvence verin. Çünkü istismarcı bu konuyu kimseye anlatmaması konusunda tehdit veya ikna edip çocuğu susturabilir.
- ▶ Çocuklarınızın arkadaşlarını ve ailelerini iyi tanıyın.
- ▶ İzniniz olmadan kimsenin arabasına binmemesi, evine gitmemesi gerektiğini öğretin.
- ▶ *Tüm bunları, çocuğu ürkütmeden, korkutmadan, güven ve sevgiyle ona aşıl原因.*

«Senin vücuduna, özellikle de iç çamaşırı veya mayonun kapattığı özel yerlerine, sen istemediğinde hiç kimse dokunamaz. Eğer birisi (bu tanıdığın ve sevdiğin biri dahi olsa!!!) sana, seni rahatsız edecek bir biçimde dokunuyorsa (özellikle de özel bölgelerine) buna izin vermemelisin, yüksek ve kararlı bir sesle hayır diyerek, hemen oradan uzaklaşıp bir yetişkinden yardım istemelisin.»

«Bazı yetişkinlerin çocukların vücutlarına bakmak veya dokunmak için iyi nedenleri vardır (annenin çocuğa banyo yaptırması veya onu giydirmesi; bir doktor veya hemşirenin çocuğu sağlık kontrolünden geçirmesi gibi). Bunun dışında yetişkinlerin, senin vücuduna bakmaya veya dokunmaya hakkı yoktur.»

Hiç kimsenin senin, özel yerlerine dokunmaya hakkı yoktur. Hiç kimsenin seni, kendi özel yerlerine dokundurtmaya da hakkı yoktur. Birisi senden, kendi özel yerlerine dokunmanı ister ya da sana dokunursa, bu saklayacağın bir sır değildir. Bunda senin suçun da yoktur. Anlatmama sözü vermiş olsan bile, anlatırsan başına çok kötü şeyler geleceği söylenmiş olsa bile, böyle bir şey olursa anlatmalısın. **Mutlaka söylemelisin. Sır saklamamız gerektiği doğrudur. Ama bu, saklanmaması gereken kötü bir sırdır.**

# TEŞEKKÜRLER...